

SISÄLLYS

YLEISTÄ	3
Kalevalaseura-säätiön tarkoitus ja sen toteuttaminen vuonna 2016	
Toimintaedellytykset	
Päätöksenteossa noudatetut periaatteet	
VARSINAINEN TOIMINTA 2016	4
<i>Hallinto</i>	
Vuosikokous	
Hallitus	
Tilintarkastaja	
Taloustoimikunta ja rahanvartija	
Lähipiiritapahtumat	
Jäsenyydet, edustukset ja yhteistyö	
Huomionosoitukset	
<i>Henkilöstö ja toimisto</i>	6
Henkilökunta	
Toimisto ja asiakaspalvelu	
Asiakirja-arkisto ja käsikirjasto	
Valokuvat	
<i>Kalevalaseura jäsentensä verkostona</i>	7
Jäsenkirjeet	
<i>Kalevalaseura kulttuuriorganisaationa</i>	7
Taiteilijoiden Kalevala Saksassa ja Japanissa	
Keskusteluja kulttuurintutkimuksesta	
Kalevalan päivän tapahtumat: seppeleenlasku Lönnrotin patsaalla sekä Hyvät näkijät -seminaari	
Kekrinpäivän seminaari Myyttien henget, myyttien arjet	
<i>Kalevalaseura yhteistyökumppanina</i>	9
Kotiseudun tarinoita -ohjelmaideakilpailu	
Paulaharju ja yliluonnollinen -seminaari Oulussa	
Vuosisadan rakentajat – säätiöiden yhteishanke	
Kalevalaseura TSV:n kuukauden jäsenseurana	
<i>Kalevalaseura julkaisu- ja tutkimusorganisaationa</i>	10
Kalevalan kriittinen digitaalinen editio	
Kalevalan aatteelliset lähteet -hanke	
Äänimaisemissa. Kalevalaseuran 95. vuosikirja	
M. A. Castrénin Luentoja suomalaisesta mytologiasta	
<i>Kalevalan käännökset</i>	11
<i>Kalevalaseura tiedonvälittäjänä</i>	11
Verkkosivut	
Taiteilijoiden Kalevala -sisarsivu	
Kalevala maailmalla -sisarsivu	
Kalevalaseuran vuosikirjojen hakemisto	
Mediaseuranta	

Facebook-sivut
Utiskirjeet
Lehdistötiedotteet

Kalevalaseura apurahoja ja tunnustuspalkintoja myöntävänä säätiönä 13

Eepospalkinto

Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot

Tunnustuspalkinnot Suomi 100 vuotta ohjelmaideakilpailussa Koiseutuni tarinoita

Nehvon vartio 13

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA 14

Kalevalaseura varallisuutta omistavana säätiönä

YLEISTÄ

Kalevalaseura-säätiön tehtävänä on edistää, tukea ja tehdä tunnetuksi Kalevalaan, kalevalamittaisiin runoihin ja muuhun suomalaiseen kulttuuriperintöön liittyvää tutkimusta ja taidetta, niitä yhdistäviä toimintoja ja uusia tulkintoja niin kotimaassa kuin maailmalla.

Kalevalaseura on kulttuurijärjestö ja yleishyödyllinen yhteisö, jonka asiantuntijuus ja resurssit liittyvät sääntöjen mukaisesti *Kalevalaan* ja sen kulttuurihistoriaan, kalevalamittaisiin runoihin, suomalaiseen kulttuuriperintöön sekä muihin maailman eepoksiin. Kalevalaseura palvelee eri kansalaispiirejä harjoittamalla julkaisu-, tutkimus- ja tiedotustoimintaa, järjestämällä yksin ja yhdessä muiden tahojen kanssa kulttuuritapahtumia sekä osallistumalla keskusteluun suomalaisesta kulttuuriperinnöstä. Kalevalaseura tukee myös taloudellisesti Kalevalan ja suomalaisen kulttuuriperinnön parissa työskenteleviä tutkijoita, taiteilijoita, Kalevalan kääntäjiä ja muita asianharrastajia ja tahoja silloin kun hankkeet ovat säätiön sääntöjen mukaista toimintaa. Kalevalaseura jakaa myös tunnustuspalkintoja, myöntää apurahoja, antaa lausuntoja ja laatii aloitteita toimialaansa liittyvistä hankkeista. Säätiön toiminnan painopiste on Suomessa, mutta toimintaa on myös ulkomailla.

Kalevalaseuran toimintaympäristöä ovat tieteelliset ja taiteelliset yhteisöt, yleishyödylliset kulttuurijärjestöt sekä apurahoja ja tunnustuspalkintoja myöntävät kulttuurialan säätiöt. Seuran keskeistä toimintaympäristöä ovat niin ikään Kalevalan, kansanperinteen ja suomalaisen kulttuuriperinnön parissa työskentelevät tutkijat ja taiteilijat, seurakunnat, yhdistykset, arkistot, museot, koulut ja instituutit sekä yliopistojen perinteen-, kielen-, kirjallisuuden sekä taiteentutkimuksen laitokset, samoin kuin taideyliopistot ja -korkeakoulut. Myös Kalevalan kääntäjät, tutkijat ja taiteilijat ulkomailla kuuluvat seuran toimintakenttään.

Toimintaedellytykset

Tehtävien hoitamisessa ja edellä kuvatussa toimintaympäristössä Kalevalaseuralla oli vuonna 2016 hyvät toimintaedellytykset:

- toiminta-alaa hyvin tunteva, ammattitaitoinen ja riittävä henkilökunta,
- asiantunteva hallitus ja taloustoimikunta,
- vahva talous,
- tehokas viestintä,
- seuran toiminnan tavoitteet tunteva ja niitä edistävä jäsenistö,
- kyky yhteistyöhön ja verkostoitumiseen.

Nämä mahdollistivat säätiön toimimaan niin, että eri kansalaispiirien ymmärryksen Kalevalasta ja suomalaisesta kulttuuriperinnöstä oli mahdollista syventyä ja laajeta.

Päätöksenteossa noudatetut periaatteet

Kalevalaseuran toiminta kulttuuri-, julkaisu- ja tutkimusorganisaatiota sekä tiedonvälittäjänä, apurahoja ja tunnustuspalkintoja myöntävänä säätiönä ja jäsentensä verkostona perustuu säätiön sääntöihin sekä toimintaa ohjaaviin strategioihin (toimintastrategia, viestintästrategia ja sijoitusstrategia).

Toiminta on aktiivista, avointa, uusia muotoja etsivää, uusiin tulkintoihin ja näkökulmiin kannustavaa ja taloudellisesti järkevää – laajasti säädekirjan mukaista suomalaiseen kulttuuriperintöön liittyvää tutkimusta, taidetta ja tiedon välittämistä.

Vuonna 2016 toiminnan arvoja ja tavoitteita olivat muun muassa asiantuntijuus, luotettavuus, yhteistyöhakuisuus, pitkäjänteisyys, suvaitsevaisuus sekä avoimuus uusille ideoille ja avauksille. Nämä näkyivät säätiön toiminnassa kautta linjan.

Kalevalaseuran hallitus ja toiminnanjohtaja huolehtivat siitä, että luottamustoimisilla henkilöillä oli ajantasaiset ja riittävät tiedot päätöksentekoa varten Kalevalaseuran asioissa. Lisäksi hallitus huolehti siitä, että toiminta oli sääntöjen mukaista ja johdonmukaista. Työnantajana Kalevalaseuran hallitus huolehti henkilöstön resurssien riittävyydestä uusista hankkeista päätettäessä.

Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan jäsenenä Kalevalaseuran hallinnossa ja toiminnassa noudatetaan hyvää säätiötapaa, säätiötoimintaa periaatteellisesti ohjaavaa kansainvälisen käytännön mukaista asiakirjaa.

VARSINAINEN TOIMINTA 2016

Hallinto

Vuosikokous

Kalevalaseuran sääntöjen mukaan hallitus kokoontuu vuosikokoukseen kunkin vuoden toukokuun loppuun mennessä. Vuonna 2016 kokous pidettiin 7. maaliskuuta Kalevalaseurassa. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin pääjohtaja Jussi Nuorteva ja sihteeriksi toiminnanjohtaja Ulla Piela. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Pekka Hako ja Tuija Wahlroos.

Kokouksessa vahvistettiin toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2015 sekä todettiin tilintarkastuskertomus. Kokouksessa päätettiin myös vuoden 2016 toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta, määrättiin kokouspalkkioiden suuruus, valittiin tilintarkastaja ja varatilitarkastaja, päätettiin uusien jäsenten ja kunniajäsenten kutumisesta sekä valittiin hallitus vuodeksi 2016.

Hallitus

Säätiön asioista päättää hallitus, johon kuuluu seitsemän Kalevalaseura-säätiön jäsentä. Henkilö voi toimia hallituksessa enintään kolme peräkkäistä toimikautta. Hallitus valitsee keskuudestaan vuosittain puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Vuosikokouksessa todettiin, että ehdottomassa erovuorossa kolmen toimikauden jälkeen ovat puheenjohtaja, professori emeritus Seppo Knuutila, varapuheenjohtaja, varadekaani Hanna Snellman sekä hallituksen jäsen, pääjohtaja Jussi Nuorteva. Kaikki muut hallituksen jäsenet olivat vaalikelpoisia.

Uusiksi jäseniksi vuosikokous valitsi Taiteen edistämiskeskuksen Pohjanmaan toimialueen erityisasiantuntijan, FM Antti Huntuksen, Siirtolaisuusinstituutin johtajan, FT Tuomas Martikaisen sekä Lapin yliopiston mediatieteen professorin, FT Eija Timosen.

Hallituksen jäseniä vuonna 2016 olivat myös professori Pekka Hakamies, FL, KM Pekka Hako, professori Helmi Järviluoma-Mäkelä sekä museonjohtaja Tuija Wahlroos.

Järjestäytymiskokouksessaan 7.3.2016 hallitus valitsi yksimielisesti vuodeksi 2016 puheenjohtajaksi Pekka Hakamiehen ja varapuheenjohtajaksi Pekka Hakon.

Hallitus kokoontui vuoden 2016 aikana seitsemän kertaa: 8.2., 7.3. vuosikokoukseen ja järjestäytymiskokoukseen, 19.4. sähköpostikokous, 2.6., 17.9. sekä 18.12.

Tilintarkastaja

Hallitus valitsi vuosikokouksessa tilintarkastajaksi toimikaudeksi 2016 KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n. Vastuullisena tilintarkastaja toimi KHT Jaana Salmi.

Taloustoimikunta ja rahanvartija

Hallitus asetti järjestäytymiskokouksessaan 7.3.2016 taloustoimikunnan toimikaudeksi 2016 ja vahvisti sen jäsenmääräksi neljä varsinaista jäsentä. Jäseniksi valittiin sijoitusjohtaja Mikko Koivusalo,

asianajaja Mikko Ojala, KTM Matti Sallamaa sekä asiamies Ralf Sunell. Säätiön rahanvartijaksi valittiin Matti Sallamaa.

Taloustoimikunta valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Ralf Sunellin ja varapuheenjohtajaksi Mikko Koivusalon. Taloustoimikunta kokoontui kolme kertaa: 6.4., 25.8. sekä 11.11.

Kalevalaseuran kunniajäsen Pekka Laaksonen luopui Kalevalaseuran taloustoimikunnan jäsenyydestään. Hän toimi taloustoimikunnassa vuodesta 2007 saakka.

Vuoden aikana taloustoimikunta ja rahanvartija tekivät sijoitussuunnitelman mukaisesti hallitukselle esityksiä säätiön salkun kansainvälisestä hajautuksesta. Rahanvartija huolehti myös hallituksen hyväksymistä sijoitustoimenpiteistä, laati kokouksiin salkkuyhteenvedot sekä sijoitustapahtuma- ja kassavirtaraportit sekä valvoi tuloslaskelmien ja tasekirjan laadintaa.

Lähipiiritapahtumat

Säätiölain mukaan lähipiiritoimista tulee raportoida toimintakertomuksessa. Kalevalaseura-säätiöllä on hallituksen vahvistama lähipiiriohje. Säätiö raportoi toimintakertomuksessaan kaikista suppean lähipiirin kanssa tehdyistä lähipiiritapahtumista uuden lain ja säätiön hyvän hallintotavan mukaisesti. Kalevalaseuran suppeaan lähipiiriin kuuluvat määräysvaltaa käyttävinä hallituksen jäsenet sekä toiminnanjohtaja ja tilintarkastaja, heidän perheenjäsenensä sekä heidän määräysvallassa olevat yhteisöt ja säätiöt.

Kalevalaseuran suppeaan lähipiiriin kuuluvina hallituksen jäsenet ja toiminnanjohtaja eivät osallistu säätiössä asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon, jos kysymyksessä on säätiön ja edellä mainitun henkilön välinen sopimus tai muu oikeustoimi, tai jos henkilöllä on muutoin asiassa olennaista, säätiön kanssa mahdollisessa ristiriidassa olevaa etua. Hallituksen jäsen tai toiminnanjohtaja ei osallistu avustusta, muuta vastikkeetonta etua tai taloudellista toimintaa koskevan asian käsittelyyn, jos edunsaajana on hän tai hänen perheenjäsenensä, lähisukulaisensa tai heidän määräysvallassa oleva yhteisö tai säätiö.

Kalevalaseuran lähipiiriin kuuluva henkilö tai hänen perheenjäsenensä, lähisukulaisensa tai heidän määräysvallassa oleva yhteisö tai säätiö voi saada tunnustuspalkintoja ja apurahoja tai vastikkeetonta etua vain samoilla edellytyksillä kuin säätiön tarkoituksen mukainen kohderyhmä.

Kalevalaseuran tavanomaiset lähipiiritoimet ovat:

- tilintarkastajalle maksetaan palkkio laskun mukaan,
- työsuhteessa olevalle toiminnanjohtajalle maksetaan hallituksen päättämän työsopimuksen mukainen palkka,
- säätiön lähipiiriin kuuluville voidaan myöntää apurahoja samoin perustein kuin muillekin apurahanhakijoille,
- säätiön lähipiiriin kuuluvia asiantuntijoita voidaan palkata tutkimus-, taide- ja julkaisuhankkeisiin samoin perustein kuin muitakin asiantuntijoita,
- säätiön lähipiiriin kuuluvat henkilöt voivat käyttää Ilomantsissa sijaitsevaa säätiön omistamaa Nehvon vartiota maksutta silloin, kun siellä on vapaata

Vuonna 2016 Kalevalaseuran lähipiiriin kuuluneet eivät ole saaneet kokouspalkkioita, avustuksia, apurahoja tai tunnustuspalkintoja säätiöltä. Säätiö ei myöskään ole antanut lainoja tai sitoumuksia lähipiiriin kuuluville.

Hallituksen jäsenille on maksettu vuonna 2016 saman suuruisia luento- ja kirjoituspalkkioita esitelmistä ja artikkeleista kuin muillekin säätiön hankkeisiin palkatuille asiantuntijoille. Heille on myös maksettu matkalaskujen perusteella kulukorvauksia osallistumisesta hallituksen kokouksiin ja säätiön tapahtumiin.

Tavanomaisten lähipiiritoimien lisäksi säätiö on maksanut vuonna 2016 yhdelle hallituksen jäsenelle palkkaa neljältä kuukaudesta hallituksen hyväksymän työsopimuksen sekä Teatteri ja Mediatyöntekijät ry:n työehtosopimuksen mukaisesti hankkeessa ”Kalevalan aatteelliset lähteet”. Monivuotinen hanke edellyttää juuri sellaista aatehistorian, Kalevalan kulttuurihistorian ja elokuva-alan tuntemusta, joka palkatulla henkilöllä on.

Säätiö osti toimintavuonna tili- ja kirjanpitolpalvelut Töölön Laskenta Oy:ltä.

Yhteenveto säätiön lähipiiritoimista suppean lähipiirin kanssa vuonna 2016:

Lähipiirisuhde	Lähipiiritoimi	€
Hallituksen jäsenet ja toiminnanjohtaja	Palkat ja palkkiot sekä Nehvon käytön arvo	73 020,77
Säätiön tilintarkastaja: tilintarkastusyhteisö PwC Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Jaana Salmi	Palkkio	8 997,46
		82 018,23

Jäsenyydet, edustukset ja yhteistyö

Kalevalaseura-säätiö oli kertomusvuonna Armas Launis -seuran, Kansantaiderahaston, Kanteleliiton, Konserttikeskus ry:n, M. A. Castrénin seuran, Paikkarin torpan tuki ry:n, Sibelius-Seuran, Suomen Kotiseutuliiton, Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnan, Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan, Tverinkarjalaisten ystävät -yhdistyksen sekä Yrjö Kilpinen -seuran jäsen.

Säätiöllä on määräaikaiset edustajat Akseli Gallen-Kallelan Museosäätiön edustajistossa (Ulla Piela ja Hanna Snellman). Ulla Piela osallistui säätiön edustajana Akseli Gallen-Kallelan Museosäätiön edustajiston sääntömääräiseen kevätkokoukseen 21.4. ja syyskokoukseen 16.11.

Yhteistyötä tehtiin kertomusvuonna Gallen-Kallelan museon, Konserttikeskus ry:n, Suomen Kotiseutuliiton, Oulun kaupunginkirjaston, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunosarkiston ja kustannusosaston, Kalevalaisten Naisten Liiton, Kulttuurien museon, Suomen Saksan instituutin, Suomen Japanin instituutin, Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan, Ulkoasiainministeriön Suomen yhteystoimiston kanssa Minskissä sekä useiden kulttuurintutkijoiden ja taiteilijoiden kanssa.

Henkilöstö ja toimisto

Henkilökunta

Kalevalaseura-säätiön toimistossa työskenteli vuonna 2016 kaksi henkilöä, tiedottaja FM Elina Lampela sekä toiminnanjohtaja FT Ulla Piela.

Säätiö palkkasi kuudeksi kuukaudeksi tutkija Niina Hämäläisen Kalevala kriittinen editio -hankkeeseen sekä neljäksi kuukaudeksi tutkija Pekka Hakon Kalevalan lähteillä -hankkeeseen. Lisäksi palkattiin tilapäistä henkilökuntaa Nehvon vartion ylläpitoon, siivous- ja kunnostustöihin.

Toimisto ja asiakaspalvelu

Toimiston henkilökunta vastasi hallituksen päätösten mukaisesti säätiön toiminnan toteuttamisesta: valmisteli ja huolehti kokouksiin, tapahtumiin, hankkeisiin, julkaisuihin, hallintoon ja talouteen liittyvät asiat, palveli asiakkaita sähköpostitse, puhelimitse ja kirjeitse sekä välitti tiedot tunnustuspalkinnoista, tapahtumista ja seminaareista jäsenistölle ja tiedotusvälineille.

Toimisto sijaitsee säätiön omistamassa huoneistossa osoitteessa Mariankatu 7 C, Helsinki.

Asiakirja-arkisto ja käsikirjasto

Kalevalaseura-säätiön asiakirja-aineisto arkistoitiiin vuodelta 2016. Myös pöytäkirjojen asiasanahakemistot laadittiin vuodelta 2016. Säätiön käsikirjastoa kartutettiin Kalevalaan, kansanrunouteen ja suomalaiseen kulttuurihistoriaan liittyvällä tutkimuskirjallisuudella.

Kalevalaseura-säätiön vuonna 2012 vuokraamassa arkisto- ja varastotilassa (MJP-Kiinteistöt Oy, Hämeentie 157, Helsinki) on säätiön hallintoon ja talouteen sekä varsinaiseen toimintaan liittyvää aineistoa. Lisäksi varastossa on Kalevalaseuran vuosikirjoja sekä *Taiteilijoiden Kalevala* -teosta.

Valokuvat

Digitaaliseen kuva-arkistoon kertyi valokuvia säätiön tapahtumista ja tilaisuuksista. Vanhat valokuvat luetteloiitiin Excel-taulukkoon.

Kalevalaseura jäsentensä verkostona

Kalevalaseura-säätiön jäsenistöön kuuluu kunniajäseniä, kotimaisia jäseniä ja ulkomaisia jäseniä, jotka ovat ansioituneet Kalevalaan tai suomalaiseen kulttuuriperintöön liittyvässä tutkimuksessa tai taiteessa. Hallitus kutsui vuosikokouksessa säätiön uusiksi kotimaisiksi jäseniksi kahdeksan kotimaista ja kaksi ulkomaista jäsentä. Kotimaisiksi jäseniksi kutsuttiin dosentti Ilona Herlin, professori Eero Hyvönen, apulaisprofessori Visa Immonen, FT Pasi Klemettinen, dosentti Tuomas Martikainen, lähetystöneuvos Lauri Pullola, sarjakuvataiteilija Marko Raassina ja dosentti Helena Saarikoski.

Ulkomaisiksi jäseniksi kutsuttiin kuvataiteilija Anja Harms ja muusikko Brigitte Kloareg.

Kalevalaseuran hallitus kutsui professori emeritus Seppo Knuutilan kunniajäseneksi. Myös professori emeritus Heikki Kirkinen, professori Pekka Laaksonen sekä professori, säveltäjä Veljo Tormis ovat Kalevalaseuran kunniajäseniä. Kunniajäsenistä akateemikko Anna-Leena Siikala ja professori Lars Huldén poistuivat keskuudestamme kertomusvuoden aikana.

Vuoden päättyessä Kalevalaseura-säätiön jäsenistöön kuului yhteensä 473 henkilöä. Kotimaisia jäseniä oli 350 ja ulkomaisia 123.

Jäsenkirjeet

Vuonna 2016 lähetettiin viisi jäsenkirjettä. Kirjeessä tiedotetaan säätiön tapahtumista, yhteistyöprojekteista ja palkinnoista sekä muusta jäseniä kiinnostavasta toiminnasta. Jäsenillä on mahdollisuus tilata jäsenkirje sähköisenä versiona, joka tehdään MailChimp-ohjelmalla. Vuoden loppuun mennessä sähköisen jäsenkirjeen oli tilannut 216 jäsentä. Ulkomaisille jäsenille lähetettiin jäsenkirje englanniksi lokakuussa.

Kalevalaseura kulttuuriorganisaationa

Kalevalaseura järjesti vuonna 2016 useita tapahtumia ja hankkeita, joiden monipuolisuus osoittaa säätiön kiinnostuksen ja valmiudet nostaa esille erilaisia suomalaisen kulttuuriperinnön ilmiöitä.

Taiteilijoiden Kalevala Saksassa ja Japanissa

Taiteilijoiden Kalevala Saksassa ja Japanissa jatkavat Kalevalaseuran vuonna 2009 käynnistämää Taiteilijoiden Kalevala -hanketta, jossa kymmenen suomalaista kuvataiteilijaa ja kymmenen säveltäjää tekivät oman tulkintansa valitsemistaan Kalevalan runoista. Tämän jälkeen Kalevalaseura on yksin tai yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa tilannut teoksia Kalevalasta beniniläisiltä, espanjalaisilta, vietnamilaisilta ja venäläisiltä kuvataiteilijoilta sekä italialaisilta säveltäjiltä.

Kalevalaseura ja Suomen Saksan instituutti aloittivat kertomusvuonna Taiteilijoiden Kalevala Saksassa -hankkeen. Kuraattori Kordula Fritze-Srbic valitsi 6 taiteilijaa, jotka tekevät teoksensa Kalevalan inspiroimina kesään 2017 mennessä. Hankkeen ensimmäinen näyttely järjestetään Berliinissä Suomen Saksan instituutin tiloissa syyskuussa 2017. Näyttely tuodaan Suomeen vuonna 2018.

Syyskuun lopussa Essi Kalima ja Laura Hirvi Suomen Saksan instituutista sekä kuraattori Kordula Fritze-Srbic vierailivat Helsingissä. Päivän aikana Kalevalaseuran varapuheenjohtaja Pekka Hako ja tiedottaja Elina Lampela neuvottelivat vieraiden kanssa hankkeen tilanteesta ja vierailivat Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkistossa.

Toinen Taiteilijoiden Kalevala -hanke aloitettiin yhteistyössä Suomen Japanin instituutin kanssa. Kuraattori Kenji Kubota valitsi hankkeeseen kuusi japanilaista taiteilijaa, jotka luovat oman tulkintansa Kalevalasta. Taiteilijoiden teoksista järjestetään näyttely Japanissa vuonna 2017, ja vuonna 2018 näyttelyn on tarkoitus saapua Suomeen.

Syyskuussa kolme hankkeen taiteilijoista Toshiki Mochizuki, Yuji Ota ja Ayumi Tanaka sekä kuraattori Kenji Kubota ja suunnittelija Miwako Kurashima olivat Helsingissä Kalevalaseuran vieraina ja kävivät tutustumassa Gallen-Kallelan museoon sekä Seurasaareen. Marraskuussa Helsingissä vieraili kaksi taiteilijaa, Tomoko Konoike ja Hideki Inuma; yksi taiteilijoista ei voinut osallistua vierailuun. Taiteilijat tutustuivat Kalevalaseuraan, Gallen-Kallelan museoon sekä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkistoon. Vierailuja luotsasivat toiminnanjohtaja Ulla Piela, puheenjohtaja Pekka Hakamies, varapuheenjohtaja Pekka Hako sekä tiedottaja Elina Lampela. Molemmilla vierailuilla tulkkina toimi dosentti Mikako Iwatake.

Keskusteluja kulttuurintutkimuksesta

Kalevalaseura järjesti kertomusvuonna Arkadia International Bookshopissa neljä keskustelua, jossa asiantuntijat pohtivat kulttuurintutkimuksen ajankohtaisia kysymyksiä. Jokaisessa tilaisuudessa oli aktiivinen ja keskusteleva yleisö.

Ensimmäinen keskustelu järjestettiin 21. maaliskuuta. FT Inkeri Koskinen ja professori Veli-Pekka Lehtola keskustelivat aiheesta ”Ymmärtämisen haasteita: objektiivisuuden ja puolueettomuuden mahdollisuudet etnisten ryhmien tutkimuksessa”. Puheenjohtajana toimi sosiaaliantropologian professori Laura Huttunen.

Toisessa tilaisuudessa 16. toukokuuta tietokirjailija Tommi Uschanov ja professori Ilmo Massa keskustelivat aiheesta ”Kulttuuripessimismi ja -optimismi ympäristötutkimuksessa ja -politiikassa”. Keskustelun puheenjohtajana oli tieteenfilosofian tutkija, FT Inkeri Koskinen.

Kolmannessa tilaisuudessa 12. syyskuuta professori Tuija Pulkkinen ja professori Jussi Pakkasvirta käsittelivät aihetta ”Näkökulmia nationalismien menneisyyteen ja tulevaisuuteen”. Keskustelua johti Siirtolaisuusinstituutin johtaja, dosentti Tuomas Martikainen.

Neljännessä tilaisuudessa 9. marraskuuta dosentti Minna Ruckenstein ja professori Hannu Salmi pohtivat ”Missä on periferia?” Tilaisuuden puheenjohtajana toimi kulttuurintutkimuksen professori Helmi Järviluoma-Mäkelä.

Kalevalan päivän tapahtumat

Sepeleenlasku Lönnrotin patsaalla

Kalevalan päivänä 28. helmikuuta Kalevalaseura laski sepeleen Lönnrotin patsaalle. Kansallisarkiston pääjohtaja Jussi Nuorteva piti patsaalla juhlapuheen ”Kalevala kansainvälisen Suomi-kuvan rakentajana autonomian aikana”. Puheen jälkeen esiintyi Philomela-kuoro Marjukka Riihimäen johdolla.

Hyvät näkijät -seminaari

Kalevalan päivän aattona 27. helmikuuta Kalevalaseura järjesti seminaarin Hyvät näkijät! Taide- ja museokeskus Sinkassa Keravalla. Seminaarissa pohdittiin taiteen näkemistä ja tekemistä sekä niiden välisiä suhteita. Seminaari liittyi Keravan taidemuseon näyttelyyn ”Näkijöitten sukua”, joka toi yhteen kaksi omintakeista ja alkuvoimaista taiteilijaa, Loimaan shamaanina tunnetun Alpo Jaakolan ja kosmisen maailmankuvan sisäistäneen kuvanveistäjän Heikki W. Virolaisen. Kalevalaseura palkitsi seminaarissa kääntäjä Yakup Lapatkan Eepospalkinnolla. Seminaarissa oli noin 50 kuulijaa.

Ennen seminaaria museolehtori Kirsi Nuppola opasti Näkijöitten sukua -näyttelyyn. Seminaarin avasi Kalevalaseuran puheenjohtaja, professori emeritus Seppo Knuutila. Tutkija Marja Väättäinen esitelmöi Wasily Kandinskysta, erikoistutkija Erkki Anttonen kertoi Heikki W. Virolaisen Väinämöisistä, professori Ilkka-Juhani Takalo-Eskola puhui Alpo Jaakolasta ja professori Annika Waenerberg espanjalaisten taiteilijoiden Kalevala-tulkintoista.

Kekrinpäivän seminaari Myyttien henget, myyttien arjet

Kalevalaseuran ja Kulttuurien museon järjestämässä Kekrinpäivän seminaarissa Kansallismuseossa 3. marraskuuta tarkasteltiin myyttien olomuotoja suomalais-ugrialaisten kansojen kulttuureissa sekä niiden tutkimuksen nykynäkymiä, haasteita ja tulevaisuutta folkloristiikan, uskontotieteen sekä kansatieteen, musiikintutkimuksen ja runouden näkökulmasta. Seminaarissa julkistettiin M. A. Castrénin vuonna 1853 ilmestyneen mytologialuentojen kriittinen ja kommentoitu suomennos, *Luentoja suomalaisesta mytologiasta* (SKS) sekä Kalevalaseuran 95. vuosikirja *Äänimaisemissa* (SKS). Tilaisuudessa jaettiin myös Kalevalaseuran Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot. Seminaarin puheenjohtajana toimi suomalais-ugrilaisen kansatieteen tutkija, Kalevalaisten Naisten Liiton puheenjohtaja, dosentti Ildikó Lehtinen.

Seminaarin avasi Kalevalaseuran puheenjohtaja, professori Pekka Hakamies, minkä jälkeen jaettiin Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot. Professori Helmi Järviluoma-Mäkelä julkisti Kalevalaseuran vuosikirjan *Äänimaisemissa* (SKS, toim. Helmi Järviluoma-Mäkelä ja Ulla Piela). Professori emeritus Seppo Knuutila julkisti teoksen *Luentoja suomalaisesta mytologiasta* (SKS) ja teoksen kääntäjä FT Joonas Ahola kertoi teoksesta ja M. A. Castrénista mytologiatutkijana. Teokseen Aholan kanssa kattavan esipuheen kirjoittanut FT Karina Lukin kertoi puheenvuorossaan Castrénin kenttätöistä ja etnografian synnystä.

Professori emeritus Veikko Anttonen piti esitelmän Castrénin vaikutuksesta suomalaiseen mytologian tutkimukseen, amanuenssi, FL Anna-Mari Immonen kertoi suomalais-ugrilaisen kokoelman tulevaisuudennäkymistä Kansallismuseossa, FM, MuM Heidi Haapoja esitelmöi kalevalamittaisesta runolaulusta nykykansanmusiikin kontekstissa ja kirjailija Ville Ropponen suomalais-ugrilaisuudesta nykymaailmassa omien kokemustensa pohjalta.

Seminaarissa oli noin 110 kuulijaa.

Kalevalaseura yhteistyökumppanina

Kotiseudun tarinoita -ohjelmaideakilpailu

Kalevalaseura, Konserttikeskus ja Suomen Kotiseutuliitto järjestivät ohjelmaideakilpailun, joka haastoi musiikkialan taiturit ja kekseliäät käsikirjoittajat ideoimaan 45 minuutin mittaisia koulukonsertteja kotiseudusta lapsille ja nuorille. Ohjelmakilpailun tavoitteena oli saada Konserttikeskuksen ohjelmistoon korkeatasoisia esityksiä, joiden ensisijaisina kohderyhminä ovat ala- ja yläkoululaiset. Hanke liittyy vuonna 2017 vietettävän itsenäisen Suomen satavuotisjuhlintaan, jonka teema on ”Yhdessä”.

Ohjelmaideoita saapui määräaikaan mennessä 30, joista kahdelle Kalevalaseuran hallitus myönsi tunnustuspalkinnon: Anastasia Triznan, Anne-Mari Kivimäen ja Pekko Käpin ohjelmalle ”Muutto Oy:lle” sekä Teho Majamäen ja Travelogue Ensemblen ”Kotiseudun tarinoita” -työpajalle.

Voittajat julkistettiin palkinnonjakotilaisuudessa Musiikkitalossa Helsingissä 15. marraskuuta.

Ohjelmakilpailun raadin puheenjohtajana toimi säveltäjä, muusikko, kapellimestari Kirmo Lintinen ja jäsenenä musiikkitoimittaja Antti Häyrynen, Konserttikeskuksen taiteellinen koordinaattori Reijo Karvonen, Kalevalaseuran toiminnanjohtaja Ulla Piela sekä Suomen Kotiseutuliiton toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo.

Paulaharju ja yliluonnollinen -seminaari Oulussa

Kalevalaseuran ja Oulun kaupunginkirjaston järjestämässä seminaarissa ”Paulaharju ja yliluonnollinen” keskusteltiin lauantaina 5. maaliskuuta Paulaharjun suhteesta pohjoisen perinteeseen, erityisesti kansanuskoon, uskomusmaailmaan ja yliluonnolliseen. Puhujina olivat ohjaaja Juha Hurme, Kalevalaseuran toiminnanjohtaja, FT Ulla Piela, dosentti Kaarina Koski, yliopistonlehtori Pasi Enges, kuvataiteilija Hanna Kanto ja kirjailija Eero Suvilehto.

Seminaari oli kolmas viiden vuoden aikana toteutettavasta Samuli Paulaharju -seminaarien sarjasta, joka liittyy ohjaaja Juha Hurmeen teatteriprojektiin Operaatio Paulaharju. Elokuussa 2016 teatteriryhmä esitti Kevon luonnonpuistossa Akukammilla kansanoopperan Paulaharjun kertomuksesta *Suongil, suuri noita*. Novelli sisältyy Paulaharjun kokoelmaan Tunturien yöpuolta. Kansanoopperan on säveltänyt Petra Poutanen ja dramatisoinnut ja ohjannut Juha Hurme.

Vuosisadan rakentajat – säätiöiden yhteishanke

Vuosisadan rakentajat on Säätiöiden ja Rahastojen Neuvottelukunnan käynnistämä haastekilpailu. Siinä on mukana 43 suomalaista säätiötä ja rahastoa. Myös Kalevalaseura on mukana.

Vuosisadan rakentajat on kaikille avoin haastekilpailu, joka keskittyy nuoriin. Kilpailulla etsitään ideoita, jotka parantavat nuorten hyvinvointia ja osallisuutta yhteiskunnassa nyt ja tulevaisuudessa. Kilpailun voittajat ratkeavat Säätiöpäivänä 1.10.2017.

Kalevalaseura TSV:n kuukauden jäsenseurana

Tieteellisten Seurain Valtuuskunta aloitti syksyllä verkkosivuillaan juttusarjan, jossa esitellään sen jäsensuoroja. Kalevalaseura oli TSV:n juttusarjassa ensimmäinen esiteltävä jäsenseurana. Kalevalaseurasta julkaistiin TSV:n verkkosivuilla juttu, jossa kerrottiin Kalevalaseuran historiasta ja nykyisestä toiminnasta. Jutun lisäksi TSV tarjosi mahdollisuuden ostaa Tiedekirjasta *Luentoja suomalaisesta mytologiasta* alennettuun hintaan.

Kalevalaseura julkaisu- ja tutkimusorganisaationa

Kalevalan digitaalinen kriittinen editio

Kalevalaseura ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seura käynnistivät tutkimusprojektin, jonka tavoitteena on julkaista Kalevalan (1849) kriittinen editio digitaalisessa muodossa. Mittava työ aloitettiin kertomusvuonna Kalevalaseuran rahoittamana kuuden kuukauden mittaisena pilottihankkeena, jossa tutkija Niina Hämäläinen toimitti kriittisen edition osasta Kalevalan Aino-runoa.

Kalevalan kriittinen editio tarkoittaa kommentoitua julkaisua, joka pohjautuu eepoksen lähdeaineiston laajaan tutkimukseen. Julkaisussa taustoitetaan eepoksen syntykontekstia ja historiaa sekä avataan sen yhteyksiä muuhun kirjallisuuteen ja aatehistoriaan. Lisäksi julkaisussa analysoidaan eepoksen käsikirjoitusten eri tasoja sekä kontekstualisoidaan Lönnrotin toimitusvalintoja suhteessa aikakauden kirjallisiin ja yhteiskunnallisiin aatteisiin. Koko Kalevalan digitaalisen kriittisen edition toimitustyöhön etsitään rahoitusta.

Kalevalan aatteelliset lähteet -hanke

Kalevalan aatteelliset lähteet -hankkeessa syvennytään niihin eurooppalaisiin 1700-luvun lopun ja 1800-luvun aatteisiin, jotka innostivat autonomisen Suomen akateemisen nuorison ennen 1800-luvun

puoliväliä kansallisiin aatteisiin ja kansanrunouteen ja joiden seurauksen Kalevalan ilmestyminen oli mahdollista.

Monivuotiseen hankkeseen kuuluvat suunnitelmat seminaareista, verkkosivuista, dokumenttielokuvasta ja Kalevalaseuran vuosikirjasta. Kalevalaseura rahoittaa dokumenttielokuvan käsikirjoituksen ensimmäistä vaihetta (valmis vuonna 2019), mutta sen viimeistelyyn ja elokuvan tuotantokustannuksiin haetaan rahoitus muualta. Vuonna 2017 järjestetään ensimmäinen aihetta käsittelevä seminaari, luonnostellaan verkkosivuston sisältö sekä vuonna 2019 ilmestyvän vuosikirjan pääkohdat kirjoittajineen.

Äänimaisemissa. Kalevalaseuran 95. vuosikirja

Kalevalaseuran 95. vuosikirjassa *Äänimaisemissa* (SKS, toim. Helmi Järviluoma ja Ulla Piela) tarkastellaan, miten arkipäivän ääniä koetaan ja muistellaan ja miten niistä kerrotaan. Artikkelikokoelma sisältää alan tuoreinta tutkimustietoa. Voiko vanhaa valokuvaa käyttää äänimaisematutkimuksen lähteenä, miten äänimaisemaa hyödynnetään matkailussa? Millaisin keinoin säveltäjä voi luoda teokseensa tunnun myyttisistä tai uhatuista äänimaisemista? Ääni on myös tarinankerronnan ja dramaturgian väline, jota hyödynnetään mediateollisuudessa, elokuvassa ja radio-ohjelmissa. *Äänimaisemissa* julkistettiin Kalevalaseuran kekrinpäivän seminaarissa 3. marraskuuta.

M. A. Castrénin Luentoja suomalaisesta mytologiasta

M. A. Castrénin teos *Föreläsningar i finsk mytologi* (1854) on suomalaisen ja suomalais-ugrilaisen esikristillisen uskomusjärjestelmän juurten historiallinen ja vertaileva yleisesittely. Uraauurtava teos ilmestyi kertomusvuonna ensimmäistä kertaa suomeksi Joonas Aholan käännöksenä, Kalevalaseuran tuottamana ja SKS:n julkaisemana. Käännös on kirjoitettu nykylukijalle ymmärrettävästi kunnioittaen kuitenkin alkuperäistekstin ajanmukaista henkeä. Joonas Aholan ja Karina Lukinin laatima laaja johdanto taustoittaa Castrénin pohdintoja. Teos julkistettiin Kalevalaseuran kekrinpäivän seminaarissa 3. marraskuuta.

Kalevalan käännökset

Kertomusvoden loppuun mennessä Kalevalaseura-säätiössä oli tiedot 57 julkaistusta Kalevalan käännöksestä. Luvussa ovat mukana sekä osittaiset että kokonaiset runo- ja proosamuotoiset käännökset. Niiden lisäksi on tietoja käännöksistä, jotka ovat tekeillä tai joita ei ole julkaistu.

Kalevalaseura-säätiö antaa *Kalevalan* kääntäjille asiantuntija-apua ja opastusta *Kalevalan* lähteistä ja runotulkinnosta sekä kokoaa käännöksiin liittyvää materiaalia. Säätiö tekee yhteistyötä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjaston kanssa *Kalevalan* käännösten bibliografian ylläpitämisessä sekä Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskuksen FILIn kanssa *Kalevalan* käännöksiin liittyvissä rahoituskysymyksissä.

Kalevalaseura tiedonvälittäjänä

Kalevalaseuran viestintää, asiakaspalvelua sekä yhteyksiä jäsenistöön, yhteistyökumppaneihin ja mediaan kehitettiin kertomusvuonna. Kehityksen painopiste on viime vuosina ollut verkkoviestinnässä. Sisärsivusto Kalevala maailmalla julkaistiin ja kolmannen sisärsivun Kalevalan aatteelliset lähteet ideointi aloitettiin.

Tiedot tunnustuspalkinnoista, tapahtumista ja seminaareista välitettiin jäsenistön lisäksi yhteistyökumppaneille ja medialle. Jäsenistölle lähetettiin jäsenkirje joko sähköisenä tai paperisena. Kalevalaseuran sähköinen uutiskirje on tilattavissa verkkosivuilta, ja se on tarkoitettu kaikille

kiinnostuneille. Lisäksi Kalevalaseuralla on Facebook-sivut, joiden kautta tiedotetaan sekä omista että muiden tahojen alaan liittyvistä tapahtumista ja julkaisuista.

Verkkosivut

Kalevalaseuran verkkosivuja osoitteessa www.kalevalaseura.fi päivitettiin vuonna 2016 säännöllisesti. Sivuille kehitettiin kaksi niin sanottua sisarsivua. Verkkosivujen kävijämääriä seurattiin Google Analytics -työkalulla. Koko vuonna sivustolla oli noin 23 000 istuntoa. Suurin osa kävijöistä on Suomesta, mutta sivustolla vierailtiin myös Ruotsista, Iso-Britanniasta ja Yhdysvalloista.

Taiteilijoiden Kalevala -sisarsivu

Tammikuussa 2015 julkaistiin Taiteilijoiden Kalevala -sivusto. Sivuille dokumentoitiin kaikki Taiteilijoiden Kalevala -hankkeet kuvin, sanoin sekä liikkuvan kuvan ja ääninäytteiden avulla. Suomalaisten säveltäjien kappaleet julkaistiin kokonaisuudessaan iTunesissa. Sivut ovat osoitteessa taika.kalevalaseura.fi Kertomusvuonna sivuja päivitettiin ja täydennettiin. Ensimmäisenä vuonna sivustolla oli noin 2 300 istuntoa ja vuoden 2016 aikana noin 2 200 istuntoa.

Kalevala maailmalla -sisarsivu

Kalevala maailmalla -sisarsivun sisällön tuottaminen aloitettiin vuonna 2015 ja sivut julkaistiin 25. helmikuuta 2016. Sivuston päätoimittajana toimi FT Petja Kauppi, ja työn taustamateriaalina käytettiin Kalevalaseuran vuonna 2012 tuottamaa ja Kaupin toimittamaa teosta *Kalevala maailmalla. Kalevalan käännösten kulttuurihistoriaa* (SKS). Sivusto esittelee Kalevalan käännöksiä ja kääntäjiä. Kalevala maailmalla -sisarsivun Google Analytics -seuranta on käynnistynyt vasta syyskuun alussa, joten kävijätietoja on kertynyt vuoden loppuun mennessä vain neljältä kuukaudelta; kävijöitä kirjautui oli n. 300.

Kalevalaseuran vuosikirjojen hakemisto

Kalevalaseuran vuosikirjojen uusi täydennetty hakemisto *Hakemistot Kalevalaseuran vuosikirjoihin 1–93* julkaistiin Kalevalaseuran verkkosivuilla syyskuussa. Hakemiston pohjana on ollut Eija Hukan toimittama *Hakemistot Kalevalaseuran vuosikirjoihin 1–85*, joka ilmestyi vuonna 2006. Cecilia af Forselles täydensi hakemistoa vuosikirjojen 86–93 aineistolla. Hakemisto jakaantuu aikaisemman julkaisun tapaan vuosikirjojen sisällysluetteloon sekä asia- ja henkilöhakemistoon.

Mediaseuranta

Kalevalaseuran verkkosivuilla on nähtävillä Meltwater News -palvelun tuottama uutisvirta, johon valitaan verkkomediassa julkaistuja Kalevala-aiheisia uutisia. Palvelun avulla on mahdollista seurata Kalevalasta käytävää keskustelua ja tapahtumia niin Suomessa kuin ulkomailla. Kertomusvuonna palveluun otettiin mukaan myös sosiaalisen median seuranta, jonka avulla voi tarkastella, miten Kalevalaseuran tiedotteet ja julkaisut verkossa ovat levinneet muun muassa Facebookissa ja Twitterissä.

Vuoden aikana Kalevalaseuran lähettämät tiedotteita julkaistiin jonkin verran mediassa, mutta eritoten ne levisivät sosiaalisessa mediassa, pääasiassa Facebookissa. Kertomusvuonna selkeät piikit Kalevalaseuran näkyvyydessä olivat Kalevalan päivän ja kekrinpäivän aikaan, jolloin jaettiin Eepospalkinto ja Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot. Eri medioista Yle Uutiset, Helsingin Sanomat ja Kainuun Sanomat ovat useimmiten tarttuneet Kalevalaseuran tiedotteisiin.

Facebook-sivut

Kalevalaseuran Facebook-sivuilla (www.facebook.com/kalevalaseura) kerrotaan Kalevalaseuran ja muiden alan toimijoiden ajankohtaisista tapahtumista ja julkaisuista. Kertomusvuoden loppuun mennessä sivuilla oli 1 200 tykkääjää.

Uutiskirjeet

Uutiskirje on tarkoitettu laajalle yleisölle, muille kuin Kalevalaseuran jäsenille. Uutiskirje tehdään jäsenkirjeen tavoin MailChimp-ohjelmalla. Uutiskirje vastaa sisällöltään jäsenkirjettä, jäsenasioita

lukuun ottamatta. Vuonna 2016 lähetettiin neljä uutiskirjettä, ja vuoden loppuun mennessä kirjeellä oli 142 tilaajaa.

Lehdistötiedotteet

Tiedot tunnustuspalkinnoista, tapahtumista ja seminaareista välitettiin jäsenistön lisäksi yhteistyökumppaneille ja medialle. Jokaiselle tapahtumalle määriteltiin kohderyhmä, jolle tiedote median ja yhteistyökumppaneiden lisäksi toimitettiin.

Kalevalaseura apurahoja ja tunnustuspalkintoja myöntävänä säätiönä

Eepospalkinto

Kalevalaseura myönsi Eepospalkinnon kääntäjä Yakub Lapatkalle hänen ansioistaan Kalevalan valkovenäjääntäjänä. Palkinto annetaan Kalevalan tai maailman muiden eeposten parissa merkittävää työtä tehneelle henkilölle. Palkintosumma oli 5 000 euroa. Palkinto luovutettiin Lapatkalle Kalevalaseuran Kalevalan päivän seminaarissa Keravan taide- ja museokeskus Sinkassa 27. helmikuuta 2016.

Filosofian maisteri, kääntäjä Yakub Lapatka (s. 1944) käänsi Kalevalan valkovenäjäksi runomuodossa suoraan suomen kielestä. Tätä ennen Kalevala oli käännetty vain osittain valkovenäjäksi ja julkaistu proosaversiolla vuonna 1956. Lapatkan käänös julkistettiin joulukuussa 2015 Minskissä. Sen on kustantanut Zmicer Kolas Publishing House, ja sen julkaisemista tukivat useat valkovenäläiset ja suomalaiset yritykset. Yakub Lapatka valmistui filosofian maisteriksi vuonna 1973 Minskin Vieraiden kielten instituutista. Hän on toiminut valkovenäjän ja espanjan kielen opettajana sekä tutkijana ja kääntäjänä useissa instituutioissa.

Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot

Kalevalaseuran hallitus myönsi Kekrinpäivän tunnustuspalkinnot yhdeksälle suomalaisen kulttuurin ja kulttuuriperinnön parissa ansioituneelle tietäjälle ja taitajalle. Palkinnot jaettiin Kalevalaseuran kekripäivän seminaarissa Kansallismuseossa Helsingissä 3. marraskuuta. Palkinto arvokkaasta työstä tieteen, taiteen ja kulttuurin alalla annettiin uskontotieteilijä, professori emeritus Veikko Anttoselle, etnologisen naistutkimuksen dosentti, professori emerita Kaija Heikkiselle, kansanlääkinnän asiantuntija, lääketieteen tohtori Antti Hernesniemelle sekä perinteen- ja kulttuurintutkija, dosentti Sinikka Vakimolle.

Nuoren tutkijan palkinto myönnettiin runolaulaja Ilona Korhoselle. Perinteen taitajien ja tallentajien palkinnon sai neljä henkilöä: kuvanveistäjä ja perinnerakentaja Seppo Kalliokoski sekä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkiston muistitietoaineistoja kartuttaneet Maila Hietala, Salme Kokko ja Pirkko Savolainen. Tunnustuspalkintoina jaettiin yht. 11 000 euroa.

Tunnustuspalkinnot Suomi 100 vuotta ohjelmaideakilpailussa Kotiseutuni tarinoita

Kalevalaseuran, Konserttikeskuksen ja Suomen Kotiseutuliiton järjestämän ohjelmaideakilpailun tavoitteena oli löytää Konserttikeskuksen ohjelmistoon korkeatasoisia 40 minuutin mittaisia esityksiä, joiden ensisijaisina kohderyhminä ovat ala- ja yläkoululaiset. Kilpailu liittyi vuonna 2017 vietettävän itsenäisen Suomen satavuotisjuhlintaan, jonka teema on ”Yhdessä”.

Ohjelmaideoita saapui määräaikaan mennessä 30, joista kahdelle Kalevalaseuran hallitus myönsi tunnustuspalkinnon, kummallekin 2 500 euroa: Anastasia Triznan, Anne-Mari Kivimäen ja Pekko Käpin ohjelmalle *Muutto Oy:lle* sekä Teho Majamäen ja Travelogue Ensemblen *Kotiseudun tarinoita* -työpajalle.

Nehvon vartio

Kalevalaseura-säätiö omistaa Ilomantsin Nehvonniemen kylässä Nehvon vartio -nimisen kiinteistön. Se on tarkoitettu työskentely- ja virkistyspaikaksi henkilöille, jotka edistävät suomalaiseen

kulttuuriperintöön ja *Kalevalaan* liittyvää tutkimusta ja taidetta. Kiinteistö käsittää päärakennuksen, pihasaunan, varastorakennuksen ja ns. asuntolarakennuksen, jossa on kaksi kaksiota. Kiinteistöä vuokrattiin kertomusvuonna yhdeksän kertaa joko päärakennus tai kaksio: kolmesta päivästä viikkoon viihtyviä asukkaita oli n. 30. Toinen kaksioista on käytettävissä myös taiteilijoiden ja kulttuurintutkijoiden – *Kalevalan*, kansanrunouden, kansanmusiikin, kansatieteen ja Karjalan tutkijoiden – residenssinä. Kertomusvuonna Nehvossa vieraili kaksi residenssitutkijaa.

SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA

Kalevalaseura varallisuutta omistavana säätiönä

Säätiön sijoituksia hoidetaan taloustoimikunnan hallitukselle tekemien suositusten perusteella, hallituksen hyväksymän sijoitussuunnitelman puitteissa.

Vuoden 2016 aikana säätiön sijoitussalkussa tehtiin kaksi toimenpidettä, joilla jatkettiin aiemmin aloitettua kansainvälistä hajautusta sekä kotimaisen osakepainon edelleen keventämistä. Kotimaista osakesalkkua pienennettiin 500 000 euron arvosta ja varoja uudelleensijoitettiin korkoinstrumentteihin.

Vuoden 2016 lopulla kotimaisten osakkeiden osuus omaisuudesta oli 37,6%. Yhteensä osakkeita oli salkusta 67,5%.

Alkuvuodesta salkkuun hankittiin 800 000 euron arvosta matalariskisiin yrityslainoihin (ns. investment grade-riskiluokka) sijoittava rahasto, jonka erityispiirteinä ovat laaja kansainvälinen hajautus, matalat kustannukset ja vastuullisen sijoittamisen noudattaminen yhtiövalinnoissa. Salkussa jo olevan high yield -yrityslainarahaston (riski/tuottosuhteeltaan tehokkaamat lainat) osuutta kasvatettiin edelleen 400 000 eurolla. Näiden lisäksi salkussa on edelleen kolmea kotimaista yrityslainaa.

Vuoden 2016 lopussa korkosijoitusten osuus omaisuudesta oli 22,1%.

Sijoitussalkun riskitasoa on tietoisesti madallettu lisäämällä kansainvälistä hajautusta ja pienentämällä kotimaisen osakesalkun osuutta omaisuudessa varmistamalla kuitenkin, että salkusta saatava vuotuinen suoratuotto pysyy riittävän suuruisena toiminnan rahoittamiseksi. Tärkeänä pidetään myös sijoitusten matalaa kustannustasoa sekä vastuullista sijoittamista.

Salkkuun ei toistaiseksi ole suunniteltu uusia hajauttamistoimenpiteitä, mutta sijoitusmarkkinoiden kehittymistä seurataan tarkasti. Sijoituspäätöksiin tulevana vuonna vaikuttaa monta epävarmuustekijää mm. Donald Trumpin kauppapoliittiset linjanvedot, Brexit-prosessin käynnistyminen ja äärioikeiston mahdollinen menestyminen Euroopassa pidettävissä parlamenttivaaleissa.

Säätiön varsinainen toiminta rahoitettiin tilivuonna valtaosin sijoitustoiminnan tuotoilla. Varsinaisen toiminnan kulujäämä oli 316 106 euroa (vuonna 2015 se oli 318 611 euroa). Suurimmat kuluerät olivat henkilöstökulut 133 480 euroa (125 073 euroa), tapahtuma- ja hankekulut 41 327 euroa (37 568 euroa), julkaisu, tutkimus- ja tiedotuskulut 56 736 euroa (65 298 euroa), toimistokulut 24 337 euroa (24 480 euroa) sekä hallintokulut 37 891 euroa (35 129 euroa). Tunnustuspalkintoina jaettiin 21 000 euroa (30 192 euroa).

Säätiön sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot olivat tilivuonna yht. 653 748 euroa (817 390,09 euroa). Niistä osinkotuotot olivat 169 415 euroa (177 656 euroa), korkotuotot 17 683 euroa (26 741 euroa), voitto-osuudet 108 351 euroa (106 731 euroa), arvopapereiden myyntivoitot 313 177 euroa (495 036 euroa) ja vuokratuotot 10 380 euroa (10 380 euroa). Edellisvuosina tehdyistä arvonalennuskirjauksista voitiin palauttaa 34 740 euroa (844 euroa).

Sijoitustoiminnan kulut olivat yht. 15 327 euroa (69 826 euroa). Niistä omaisuudenhoitopalkkiot olivat 734 euroa (847 euroa), sijoitusten arvonalennukset 1 959 euroa (66 512 euroa) ja arvopapereiden myyntitappiot 9 519 euroa (0 euroa.) Huoneistojen hoitokulut (yhtiövastikkeet) olivat 3 114 euroa (2 467 euroa). Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos oli 638 420 euroa (747 563 euroa).

Tilivuoden koko toiminnan ylijäämä oli 322 314 euroa (428 951 euroa). Säätiön arvopapereiden kirjanpitoarvo 31.12.2016 oli 6 320 910 euroa (5 453 707 euroa) ja markkina-arvo 9 417 049 euroa (8 230 256 euroa). Säätiön omien pääomien määrä 31.12.2016 oli 6 725 337 euroa (6 403 022 euroa). Vieras pääoma 24 966 euroa (21 497 euroa) koostui ostoveloista ja tilinpäätökseen liittyvistä eristä.

Kalevalaseura-säätiö ei saanut tilivuonna rahalahjoituksia.

Kalevalaseura-säätiö jatkaa edelleen yleishyödyllistä toimintaansa taloudellisten mahdollisuuksiensa mukaisesti. Säätiö osallistuu hankkeisiin, joiden tavoitteena on säätiön sääntöjen mukaisesti edistää suomalaiseen kulttuuriperintöön ja *Kalevalaan* liittyvää tieteellistä ja taiteellista toimintaa.